

særegne — men i Skolerne i Provindserne er der givet Befolkningen rundt omkring i Landet det store Gode, at der saa at sige i hver Egn er et Sted, hvor der kan faas en høiere Undervisning i begge de to Retninger, som hidtil have været optagne i de lærde Skoler. Hvis man nu følger Ministerens eller Mindretallets Forslag, ville jo alle disse Skoler tillige optage den oldnordisk-historiske Undervisning som væsentligt Led i den hele Undervisning; men det slaar det ærede Flertal aldeles en Streg over. Istedetfor at der, naar vi tage Verne for sig, hvor der er 5 Skoler foruden den kjøbenhavnske, nemlig 3 i Sjælland, 1 paa Smaaøerne og en i Fyen, som efter den nu bestaaende Ordning giver Befolkningen Afgang til at vælge, hvad enten de ville give deres Sønner en høiere Undervisning i klassisk Retning eller i mathematisk-naturvidenskabelig Retning, og efter det nye Forslag af Ministeren og Mindretallet, med en Tilfætning af Undervisning i Oldnordisk, saa er Resultatet af Udvalgets Flertals Forslag, at der ikke bliver Tale om, at Beboerne paa Lolland-Falster kunne benytte den lærde Skole der for deres Sønner til Andet end en udelukkende klassisk Undervisning, og at samtlige Beboere i Fyen ikke kunne benytte den lærde Skole som der findes, til Andet end udelukkende klassisk Undervisning, og der bliver een Skole i Sjælland, som giver en udelukkende mathematisk-naturvidenskabelig Undervisning og een Skole, som giver en udelukkende oldnordisk-historisk. Gaa vi til Sylland med de nuværende 6 saakaldte lærde Skoler, vil man ogsaa der finde, at der kan Befolkningen i de forskjellige Egne saa deres Sønner underviste enten i den ene eller den anden Retning ved alle Skoler. Men efter Udvalgets Flertals Forslag vil der kun blive en Skole paa Dst-hysten, nemlig Aarhus Skole, som udelukkende giver oldnordisk, en i Viborg, der giver mathematisk-naturvidenskabelig Undervisning, og alle de andre, 3 efter Forslaget, men ellers 4, ville udelukkende give en klassisk Undervisning. Det forekommer mig saaledes, at Udvalget handler stik mod sine egne Dnsker og Tankgang, idet det indrømmer for den allerførste

Del af Landets Befolkning det klassifies udelukkende Herredømme i de lærde Skoler. Det er det praktiske Resultat af Udvalgets Forslag; det berøver Befolkningen i forskjellige Egne af Landet en Leilighed til let og bekvemt at kunne skaffe deres Sønner den ene eller den anden Art af Undervisning, altsæfjort Forsældrene maatte anse det for ønskeligst eller anse Drengen bedst stikket til at modtage. Man tvinger paa de fleste Steder Befolkningen til at holde sig udelukkende til den ene Art og det just den Art, som Flertallet efter sin hele Tankgang anser for den mindst gode. Naar man derhos vil bemærke, at, naar man vil se paa den Tilgang, som de lærde Skoler i Provindserne have, vil man finde, at disse Skoler, som ere oprettede i de forholdsvis mere folkerige Byer, have deres største Tilgang fra Byernes Beboere og fra den allernærmeste Omkreds paa Landet. Det er for dem et stort Gode at kunne have en Skole lige ved Siden af sig, hvorimod man, naar man vælger den udstykkede Undervisning, som Udvalgets Flertals Forslag gaar ud paa, vil gjøre det langt vanskeligere for den største Del af Befolkningen at skaffe deres Børn den høiere Undervisning og vil indskrænke deres Frihed til at søge de forskjellige Retninger af Undervisning i de høiere Skoler. Derfor tror jeg, at Udvalgets Flertals første Hovedforslag er aldeles ubrugeligt og uhenftigsmæssigt. Se vi nu hen til, hvorledes Flertallet vil have Undervisningen indrettet, maa jeg sige, at Haarene næsten kunne reise sig paa Hovedet af mig, naar jeg ser paa, hvad det er, Udvalget foreslaar, at en ulykkelig 13—14 Aars Dreng skal kunne bestaa Examen i for at komme ind i disse Skoler. Det er næsten, vil jeg sige, et saadant Maal af Kundskaber, naar han skal have dem i alle disse Retninger, at jeg maa sige, at det er store Ting, om de lærde Skoler ville kunne give det Udbytte, at Eleverne kunne ligesaa meget, naar de gaa ud af Skolen, som da de gif ind i Skolen. (Modsigelse). Ja, saa omtrent, vel ikke lige efter Ordene, men der mangler ikke grumme meget. Ved Siden deraf skal jeg udtale, at jeg i det Hele anser det for meget fordærveligt, at der, for